І чужому научайтесь,
Свого не цурайтеся...
Т. ШЕВЧЕНКО

# СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303 434-0237 434-0807
УНСоюз: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: — BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXII. Ч. 84. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ І НЮ ЙОРК, СУБОТА, 7-го ТРАВНЯ (MAY) 1966 No. 84. VOL. LXXII.


## *ОСТАННІ ВІСТІ*

*Пятниця 13-го травня 1966 р.*

### В АМЕРИЦІ

**ЗМЕНШУЄ ПРОДУКЦІЮ АВТ** Корпорація Дженерал Моторс тому, що в квітні зменшився продаж авт. Чотири найбільші продуценти авт Дженерал Моторс, Форд, Крайслер і Амерікен Моторс продали в квітні цього року менше авт, як в тому самому місяці 1965-го року. Але зменшення продукції зарядила тільки Корпорація Дженерал Моторс. Це зарядження про зменшення продукції спричинило зменшення цін на акції на біржі, якого не було вже довший час. Деякі акції втратили по кільканадцять пунктів. Зменшення продажу авт могло статися тому, що тепер дискутується справу безпечних авт, і деякі покупці чекають, як ця справа буде вирішена.

**КАЦЕНБАХ ПРОТИ ДИСКРИМІНАЦІЇ В МЕШКАННЯХ.** Головний прокуратор Ніколас де Каценбах, зізнаючи в Палатній Правничій Підкомісії, заявив, що внесений Урядом законопроєкт проти расових обмежень при винаймуванні мешкань та при продажу домів є згідний із Конституцією, і тому Конґрес повинен його схвалити. Недавно сенатор республіканець Еверетт Діркcен твердив, що цей проєкт незгідний із Конституцією, але Каценбах вірить, що йому вдасться переконати сенатора Діркcена в конституційності нового проєкту, і іллинойський сенатор голосуватиме за його схвалення.

**ПРИПИНИЛИ СКАРГУ ПРОТИ ҐУСА ГОЛЛА,** комуністичного провідника, якого 4 роки тому оскаржив був Департамент Справедливости в тому, що не зареєстрував Комуністичну партію ЗДА як аґента ЗДА. Федеральний окружний суддя Метью МекҐаєр припинив цю скаргу на вимогу Департаменту Справедливости, який заявив, що суд над Голлом в теперішньому часі не „був би корисним для адміністрації справедливости". Голла засудили були 15-го березня 1962-го року, і його найбільша кара могла становити 5 років ув'язнення та $10,000 грошової кари.

**250,000 ЛІКАРІВ МАЮТЬ ЗНИЩИТИ** всі зразки ліків, які вони мають від фармацевтичної фірми Чарлз Пфайзер і Ко., бо помішано написи на цих пробках перед висилкою цих ліків до всіх лікарів у ЗДА. Фірма вислала відповідні листи в цій справі до всіх лікарів. Вона зробила це 4-го травня, порозумівшися з Адміністрацією Харчів і Ліків. В деяких випадках помішали ту літературу, яку дається до ліків, щоб виєснити їхню вартість.

**ПЛЯНУЮТЬ ЗІБРАТИ 250,000 ОДИНИЦЬ КРОВИ** для збройних сил ЗДА. Цю кров дають під гаслом „Кров для оборони". Давання крови відбувається від тепер до грудня цього року. Спонзором є Товариство Крайової Ґвардії у співпраці з Червоним Хрестом та з Департаментом Оборони. Ціль цієї збірки крови — заповнити військові запаси таких похідних частин крови, як ґамма ґльобуліна.

**ЗМЕНШУЄТЬСЯ ЧИСЛО НАСЕЛЕННЯ В НЮ ЙОРКУ,** як про це повідомив Міський Уряд Здоров'я. В 1960 році число населення в цьому місті виносило 7,706,300, а в 1964 р. тільки 7,558,500. В тому часі переселилося з міста майже півмільйона білого населення, а до міста прибуло не цілих 400,000 небілого населення та порторіканців. Між порторіканцями є 90 відсотків білих і 10 відсотків неґрів та індіян. Але популяційні аналісти твердять, що повища статистика невірна, бо число населення в 1964 році зроблено на основі вивчення 5,700 родин в цьому місті, а число всіх родин виносить 2,751,000.

### У СВІТІ

**СТУДЕНТИ ЄРУСАЛИМСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ УЛАДИЛИ** бурхливу демонстрацію проти жидівсько-німецької злагоди — з нагоди перебування в Ізраїлі колишнього канцлера Конрада Аденауера. Прийшло до сутичок між поліцією і студентами. Поліція не допустила, щоб делеґація студентів вручила Аденауерові ворожу петицію. Аденауера ввели і вивели з університету задніми дверми.

**ЮҐОСЛАВСЬКИЙ І ЄГИПЕТСЬКИЙ ДИКТАТОРСЬКІ ПРЕЗИДЕНТИ ТІТО І НАССЕР РІШИЛИ** в недовгому часі поїхати до Індії на нараду з тамошнім прем'єром Індірою Ґанді про відновлення союзу невтральних країн. Після упадку „невтральних" диктаторів Ахмеда Бен Беллу в Альжирі та Кваме Нкрумаха в Ґані і зменшення влади Сукарна в Індонезії — так званий бльок невтральних втратив значення.

**В ІНДОНЕЗІЇ ГЕНЕРАЛ СУГАРТО ВІДКЛИКАВ ЗАСІДАННЯ** парляменту, заповіджене на 12 травня ц. р. і заповів, що в Індонезії відбудуться вибори до нового парляменту на базі конституції з 1945 року ,що її знехтував президент Сукарно. Генерал Сугарто заявив, що в майбутньому президент не матиме давньої влади, яка звела парлямент до підрядного йому чинника.

**У СХІДНІЙ НІМЕЧЧИНІ ОБМЕЖЕНО СВОБОДУ** рухів ґанських дипломатів і студентів, у відплату за поведення нового антикомуністичного ґанського правління проти східньо-німецьких громадян у Ґані. У комуністичній Східній Німеччині перебувають коло 350 ґанських студентів і несповна 30 так званих дипломатів і членів їхніх родин. Ніхто з них не може виїздити поза Східній Берлін.

**МІЖНАРОДНІЙ МОНЕТАРНИЙ ФОНД ВІДКИНУВ ПРОСЬБУ** Єгипту щодо негайної 70-мільйонової долярової позики, подавши за причину — брак поступу в економічних реформах в Єгипті. За дійсну причину подають авантюрницьку політику єгипетського президента Нассера, який 70.000 війська утримує в Ємені, виснажуючи єгипетські фінанси. Тому й ЗДА вагаються, чи признати Єгиптові харчову допомогу вартости 150.000.000 дол.

**НА СЕСІЇ ДОРАДЧОЇ АСАМБЛЕЇ ЕВРОПЕЙСЬКОЇ РАДИ КОНҐРЕСМЕН ВЕЙН ГАЄС ГОСТРО КРИТИКУВАВ** політику французького президента де Голля, який говорить про „приязнь" з Америкою та водночас розбиває Атлантійський Союз. Конґресмен Гаєс, який є головою американської делеґації на тому суроґаті европейського парляменту, звернув увагу, що французи говорять про американську брутальність, але водночас пересварюються з усіма своїми сусідами.

**ТРИ МІЛЬЙОНИ ІНДОНЕЗІЙСЬКИХ КИТАЙЦІВ МАЮТЬ** у своїх руках 80% всього грошового обігу Індонезії: це головна причина ворожости решти 97 мільйонів населення Індонезії, поруч із ненавистю до Комуністичного Китаю, що підтримував індонезійських комуністів. Новий режим в Індонезії розпочав депортувати китайців, що прийняли були китайське громадянство. Але й серед решти панують панічні настрої.

## ПОВІДОМЛЕННЯ УККА ПРО IX КОНҐРЕС АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ

Маємо приємність повідомити, що в днях 7, 8 і 9 жовтня 1966 року відбудеться Дев'ятий з черги Конґрес Українського Конґресового Комітету Америки у Ню Йорку, в готелі „Ню Йорк Гілтон" при 6-ій Евню і 53-тій вулиці. Цей Конґрес Американських Украінців і в проходитиме під знаком 25-річчя Українського Конґресового Комітету Америки і тому він мас бути одночасно маніфестацією української солідарности в ЗДА. Нема сумніву, що при теперішніх міжнародних відносинах, а зокрема при визиваючій поведінці Москви супроти Українського Народу в нищенню його національних і культурних надбань, — цей наш Конґрес повинен мати для всієї нашої спільноти в ЗДА велике значення.

На цьому Конґресі всі його учасники-делеґати матимуть змогу не тільки розглянути діяльність УККА за його останню каденцію, але й солідарними зусиллями устійнити програму його праці на майбутнє.

Всім членам Українського Конґресового Комітету Америки напевно залежить на тому, щоб ця їх репрезентативна Організація діяла якнайсправніше й у своїй діяльності керувалась найвищим добром поневоленого українського народу та інтересами української спільноти в ЗДА. Тому всі Членські Організації мусять до цього Дев'ятого Конґресу належно підготовитись і глибоко продумати всі ті засоби, якими УККА, краще ніж досі, зміг би орґанізувати допомогу визвольним змаганням Українського Народу та забезпечити збереження української національної субстанції і всесторонню розбудову українського збірного життя в Америці.

На основі зобов'язуючого Статуту УККА в Конґресі можуть брати участь всі члени УККА, себто Організації, що були прийняті в Члени УККА і підписали відповідну декларацію в справі виконування наложених обов'язків, як також перший раз візьмуть участь в Конвенції делеґати Платників Національного Датку до УНФонду.

Згідно з постановою Четвертого Конґресу УККА, що відбувся в днях 5-6 листопада 1949 року у Вашинґтоні, всі Членські Організації, що зголосять свою участь в Конґресі:

1. мусять мати вплачені членські вкладки за три останні роки в приписаній Статутом висоті;

2. їх делеґатами на Конґрес можуть бути тільки такі громадяни, які є постійними Платниками Національного Датку і не залягають із вплатами за останні 3 роки;

3. всі Членські Організації зобов'язані за місяць перед Конґресом оплатити всі свої членські залеглості і вплатити одноразово реєстраційну оплату, сума якої буде визначена Радою Директорів в червні місяці цього року.

Згідно з постановою останнього Восьмого Конґресу в дні 14-го жовтня 1962 року, в Дев'ятій Конвенції мають право взяти участь делеґати Платників Національного Датку до Українського Народного Фонду. Нові додатки до Статуту Уступ II, звучать так:

§5-а: Кожний існуючий Відділ УККА повинен не менше як за 60 днів до Конґресу оголосити і скликати публічні Збори всіх Платників Українського Народного Фонду, які мають відбутися найменше за два тижні від дати оголошення в цілі вибрання делеґатів. Кожні такі Збори є уповноважені до наступного:

1.) вибрати одного делеґата, коли на Зборах є присутніх щонайменше від 25 до 100 осіб;

2.) якщо учасників на таких Зборах є понад 100 осіб, тоді вибирається найбільше двох делеґатів.

§5-б: Кваліфікації Платників Національного Датку, які мають брати участь в Зборах, голосувати і бути вибраними делеґатами на Конґрес, мусять бути означені Радою Директорів, згідно зі Статутом.

§5-в: На випадок, коли місцевий Відділ УККА не скличе, або відмовиться скликати такі Збори, тоді Екзекутива на письмове прохання, підписане 10-ма Платниками Національного Датку до УНФонду в даній місцевості, — і по ствердженні, що Відділ УККА таких Зборів не скликав, або відмовився скликати, та внесене до Екзекутиви не менше, як за 45 днів перед Конґресом, — тоді Екзекутива, по ствердженні і важної причини, може скликати такі Збори з власної ініціятиви, не менше як за 30 днів перед Конґресом, для вибору такого делеґата на умовах, які Екзекутива вважатиме за відповідні.

Просимо всі Центральні Організації й Установи, які є в системі УККА, вплинути відповідно на свої Відділи, щоб вони своєчасно виконали всі повищі зобов'язання супроти УККА і щоб участь в Дев'ятому Конґресі була відповідно і чисельно заступлена вибраними делеґатами.

Екзекутива Українського Конґресового Комітету Америки

## Ґолдвотер критикує однаково Уряд, як сенатора Фульбрайта

Вашинґтон. — Колишній республіканський президентський кандидат Баррі Ґолдвотер у промові до 3,000 республіканських жінок у Вашинґтоні гостро критикував в минулий четвер 5-го травня ц.р. американську стратегію так званої обмеженої війни у В'єтнамі, вбачаючи у такій стратегії і тактиці джерело однаково ремствування американських вояків у В'єтнамі, як і зросту числа критиків у ЗДА. Ґолдвотер знову поручав бльокаду північно - в'єтнамського порту Гайфонґу та бомбардування дійсних стратегічних цілей — перш за все промислових центрів у Північному В'єтнамі. Він критикував теж секретаря оборони Роберта МекНамару за браки в озброєнні та таврував його за те, що МекНамара називає „безвідповідальними" своїх критиків. Водночас Ґолдвотер різко атакував тих критиків в'єтнамської політики президента Джансона, які ведуть пацифістичну пропаґанду — із шкодою для воєнних зусиль Америки у В'єтнамі.

Баррі Ґолдвотер заявив, що він стидається, коли слухає на телевізії промов деяких демократичних політиків та — з виразним натяком на сенатора Фулбрайта — заявив: „Мені байдуже, чи це в'єтнік, чи голова сенатської Комісії для закордонних справ". Ґолдвотер вважає, що це була б „найбільша прислуга країні", коли б Фулбрайт зрікся свого становища в Сенаті. На тому самому зібранні промовляли ще мішиґенський губернатор Джордж Ромні, сенатор Джан Вільямс з Делавар та голова республіканського Крайового Комітету Рей Бліес.

## У Південному В'єтнамі йдуть приготування до виборів

Сайґон. — Між 32-членною Комісією, яка має виготовити виборчу ординацію в Південному В'єтнамі та військовим урядом генерала Нгуєна Као Кі прийшло до компромісу в справі прав і компетенцій тієї Комісії. На базі цього компромісу уряд скріпив авторитет названої Комісії окремим декретом, в якому вичислено поіменно всіх членів Комісії, та стверджено, що виготовлений Комісією проєкт способу переведення виборів під розгляд і затвердження ширшої 100-членної Комісії. Вправді уряд не заявив виразно, що він підчиниться всім рішенням отих двох Комісій ,але запевнив, що він підтримує своє рішення — передати владу цивільному урядові, коли збереться новий парлямент. Вибори до парляменту передбачені на 1 серпня ц.р., але західні обсерватори у Сайґоні припускають, що до того часу не будуть закінчені праці отих двох Комісій і не можна буде приготовити терену під вибори. Тому не виключають, що вибори будуть пересунені на осінь цього року. Новообраний парлямент мав би за найперше своє завдання — виготовити конституцію для Південного В'єтнаму. Комуністи повели через підпільне радіо та в своїх летючках пропаґанду проти виборів, знецінюючи їх вартість та значення. На цій основі загально думають, що комуністи будуть старатися розбивати терором і пропаґандою, а не братимуть участи у виборах, щоб змайоризувати майбутній парлямент.

## Совєтський винищувач в дорозі до Франції

Москва. — Совєтський винищувач прибуде у відвідини до Франції і причалить до порту, в якому затримуються кораблі НАТО. Про відвідини совєтського воєнного корабля у Франції повідомили тут після того, як совєтські військовики привітали в порті Одеси французький винищувавч „Тарту". Совєтський винищувач, який постійно стаціонує на Чорному морі, відплив до Франції і там причалить до порту Віллефранч 29-го травня. Ці відвідини совєтського воєнного корабля у порті НАТО вважається демонстрацією проти американського уряду, якому заявив президент де Ґолль забрати американські військові сили з території Франції. Французькі спостерігачі говорять, що запросини совєтського корабля до Франції це дальший крок французького уряду в підкресленні своєї незалежности від Америки. Франція почала також напосильні заходи для створення самостійної нуклеарної бойової сили, щоб здобути повну військову самовистарчальність. Французький уряд вибрав вісім малих містечок, в яких будуть побудовані великі підземні сільоси для переховування нуклеарної зброї. Будова цих сільосів, що лежатимуть в середній і східній Франції, має скоро початись.

## Президент збільшує на 15 відсотків площу під засів пшениці

Вашинґтон. — Президент Джансон 5-го травня повідомив, що він зарядив в 1967-му році збільшити площу під засів пшениці на 15 відсотків, що має збільшити врожай на 200 мільйонів бушлів. Це збільшення продукції пшениці є першим збільшенням зернової продукції від 1961-го року, коли то президент Кеннеді зменшив був посівні площі тому, щоб зменшити запаси зерна, які тоді були в урядових магазинах внаслідок того, що Уряд допомагає фармерам та купує від них надвишку продукції. Згідно з зарядженням Президента фармери на 1967-ий рік засіють пшеницею 7.700.000 акрів більше площі і повинні дістати від Уряду від 100 до 150 мільйонів більше допомоги за те зерно, яке вони віддадуть Урядові. В політичних колах гадають, що зарядження Призедента сталося тому, щоб зменшити невдоволення серед фармерів внаслідок того, що зменшуються прибутки фармерів у зв'язку з поборюванням інфляції Урядом. Провідники фармерів і члени Конґресу з фармерських стейтів оскаржують Уряд в тому, що він хоче зробити фармерів жертвенним козлом в боротьбі проти інфляції. Уряд плянує збільшити запас пшениці в урядових магазинах, бо в останніх роках вони значно зменшилися. Уряд плянує, щоб допомогти тим державам, в яких немає харчів, і населення яке голодує, як це видко в Індії. В 1965-му році, до кінця червня 1966 р., число проданих бушлів пшениці має винести рекордове число коло 850 мільйонів бушлів.

## Форд боїться соціяльних заворушень; закликає поборювати вбогість, дискримінацію і безробіття

Дітройт, Миш. — Голова Моторової Компанії Форда Генрі Форд другий, промовляючи на прийняті Крайового Товариства Торговельних Аґентів, твердив, що ця країна мусить якнайшвидше розв'язати свої соціяльні проблеми та цим способом зліквідувати ті умови, які вирощують ненависть та вбивають надію на краще життя і підготовляють „сліпий бунт". Форд хвалив програму Джансона поборювати вбогість, але заявив, що цього замало, бо всі ті, які є „щасливіші в цій країні, в тому і провідники світу бизнесу, мають обов'язок у відношенні до своїх країн та до себе самих, приєднатися до поборювання вбогости, дискримінації, іґнорації та безробіття". На думку Форда велика небезпека загрожує теперішньому американському способові життя, бо існують сильні елементи антагонізму та недовір'я, які „можуть знищити порядок, відФорд заявив: „Найбільшою небезпекою для цивілізованої країни є та людина, яка нічого не ставить на карту і не є зацікавлена нею та не має нічого до страчення, коли зруйнують цю цивілізацію". Форд очолює третю в світі щодо величини компанію. Він сказав, що в ЗДА є забагато людей убогих, забагато не мають праці, забагато живуть в міських нетрах, забагато є жертвами масового упередження і дискримінації.

● **Японський уряд** рішив надати високе відзначення американському лікареві, д-рові Теодорові Бліссові з Акрону, Огайо, за те, що він, як лікар і директор військового шпиталю й табору японських воєнних полонених на острові Люцон на Філіппінах — поводився з полоненими японцями надзвичайно гуманно і багатьом врятував життя. Д-р Блісс перебуває тепер в Японії, куди поїхав на запрошення японців, які завдячують йому своє життя та здоров'я.

## Українська писанка у В'єтнамі

Ню Йорк. — В акції писання листів і висилки подарунків для вояків у В'єтнамі взяли участь також українські студенти. Спеціяльну увагу приділено вoякам українцям, які побіч південно-в'єтнамських вояків борються проти комуністичної аґресії. Перший Відділ Союзу Українок Америки в Ню Йорку включився в цю акцію привітань вояків у В'єтнамі. З нагоди Великодня членкині цього відділу вислали на всі відомі їм адреси українських вояків у В'єтнамі традиційну українську писанку з дарунком і побажаннями. На цю акцію прийшли вже листи-подяки від вояків у В'єтнамі. Ось один такий лист, що його написав молодий український вояк у В'єтнамі Анатоль В.:

Христос Воскрес!—

Не знаєте, як радію в моїм серці при отриманню красної писанки. Питаюся, і як можна забути, що я є українець? Як! Не можна бо знаю, що в дома є дорогі люди, що знають, і не забули, що десь в далекім краю є молодий українець, і не один, в бою. Я є в бою, мої дорогі українці, хоч не за нашу Україну дорогу, але за край, що таксамо в кайданах і бореться за волю. Хоч наш край також в кайданах, знаємо, що — серце і дух України, наша молодь, ніколи не забуде, і також наша гаряча любов до нашої України. Прийде день коли Україна буде вільна і самостійна держава. Але аж доки прийде цей день мусимо чужого научатись свого не цуратись — слова нашого Шевченка.

Тим кінчаю тих пару слів. Ще раз передаю вам мою сердечну подяку — за чудову писанку. Вам всім бажаю веселих та щасливих свят.

## Відбудеться відкриття пам'ятника на могилі поета Тодося Осьмачки

Бавнд Брук. — На могилі поета Тодося Осьмачки, що спочиває на цвинтарі в Бавнд Бруку, станув пам'ятник. Пам'ятник проєктував мистець Святослав Гординський. Фонди на будування пам'ятника придбала Комісія Увічнення Пам'яті Тодося Осьмачки, що її очолює проф. Григорій Костюк. Посвячення і відкриття пам'ятника на могилі нашого великого поета, який жив між нами на еміґрації і тут створив свої кращі твори, відбудеться в неділю, 15 травня, о годині 12-ій вполудне на цвинтарі в Бавнд Бруку у стейті Ню Джерзі. Члени Комісії при співпраці жіночих організацій заплянували після посвячення поминки для вшанування поета. Заплянована також дальшу збірку на „Фонд Тодося Осьмачки", щоб вможливити видання недрукованих творів поета.

## *З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ*

### В ТОРОНТІ ВІДБУЛИСЯ ЗБОРИ ВІДДІЛУ СПІЛКИ ЖУРНАЛІСТІВ

Торонто. — В суботу 30 квітня ц. р. відбулися тут у приміщенні Українського Народного Дому в Торонті збори Торонтського відділу Спілки Українських Журналістів. Головою зібрання був Василь С. Левицький, а секретарював І. Боднарчук. Звіт з діяльности управи склав Михайло Сосновський з Оттави. У результаті обговорення справи кандидатів — головою торонтської філії СУЖ було обрано Василя С. Левицького. Склад дальшої управи такий: Іван Вараниця — заступник голови, майор І. Липовецький, Петро Волиняк і Іван Боднарчук — члени з обов'язками ділових референтів. Контрольна комісія: о. Петро Хомин, Мирон Королишин і Олександер Матла.

### ПОХОДЖЕННЯ КОЗАЧЧИНИ В СВІТЛІ МОВНИХ ДАНИХ

З рамени Філологічної Секції НТШ відбулася 30 квітня ц. р. в Українському Інституті Америки в Ню Йорку — Наукова Конференція, яку відкрив д-р Ф. Мелешко. На цій Конференції проф. В. Чапленко виголосив доповідь на тему „Походження козаччини в світлі мовних даних". Прелеґент розглянув характеристичні прикмети козаччини, спираючись на даних, зачерпнутих з різних мов, зокрема з нововідкритої, в його дослідних джерелах, адигейської мови. Він дав також нову етимологію назви „козак", заперечивши думку про татарське її походження. Історію козацтва проф. Чапленко розгляне на наступній Конференції, що відбудеться 7 травня ц. р.

### СТУДІЙНІ ДНІ ПРО ВАТИКАНСЬКИЙ СОБОР У ВІННІПЕҐУ

Вінніпеґ. — Централя Українців Католиків Манітоби заплянувала низку доповідей на тему Декретів Вселенського Другого Ватиканського Собору. Першу доповідь виголосив інж. Семен Романів у середу 20 квітня ц. р. у авдиторії Церкви св. Андрея у Вінніпеґу. Тема доповіді була „Роля Церкви в сьогоднішньому світі". Прелеґент подав начерк історії Церкви Христової від самих початків аж до сьогоднішних часів". Під час дискусії Митрополит Максим Германюк доповнив доповідь, докладно вияснивши Соборовий Декрет про Церкву в сьогоднішньому світі. Чергова доповідь о. д-ра Степана Семчука буде на тему: „Чим в дійсності є Церква в світлі Другого Ватиканського Собору".

### ПРОТЕСТАНТСЬКІ РАДІОПЕРЕСИЛАННЯ НА УКРАЇНУ

Як подає „Євангелицький Ранок" з березня - квітня 1966 р., українські баптисти в Північній Америці створили спільний комітет, котрий має зайнятися радіопрограмами в Україну. Одна дуже сильна радіостанція в Европі буде ці радіопрограми пересилати в Україну. Дотепер лише Церква Христова в ЗДА надає радіопрограми. Ними керує пастор С. Біляк.

### КАРТИНИ О. ГРИЩЕНКА ЗАКУПЛЕНО ДЛЯ АМЕРИКАНСЬКИХ МУЗЕЇВ

Ню Йорк. — Із праць відомого українського маляра Олекси Грищенка, що були на його індивідуальній виставці в Ґалерії Дейч у Ню Йорку, закуплено, не зважаючи на їх порівняльно високі ціни, двадцять картин. Одну із картин закупив кустос Музею Модерного Мистецтва п. Ліберман, щоб її передати Музеєві. Інший образ закупив директор славного Музею Ґуґґенгайма п. Мессер.

### НАГОРОДЖЕНО Д-РА ВОЛ. МАЦЬКОВА

Торонто. — „Гомін України" з 7-го травня ц.р. повідомляє, що д-р Володимир Мацьків, директор відділу дослідів і розвитку фірми продукції ніклю Шерріт Ґордон, отримав плятинову медалю Канадського Інституту Копалень і Металюргії. Цю медалю уфундувала інша фірма продукції ніклю „Інтернешенель Нікель оф Канада" за визначний вклад у продукцію ніклю.

# СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Передплата: На рік $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. В Джерзі Сіті і закордоном: На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. Для членів УНСоюзу, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Чеки і money orders виставляти на: "Svoboda".

Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303


## У День Матері

Святкування Дня Матері має свою довгу і багату історію. Ще в передісторичних часах народи Малої Азії почали почитання Великої Матері Богів, що перетворилось у культ матері-родительки богів і людей. Згодом образ цієї праматері став усібленням праджерела всього живого на землі, усібленням матері-землі. Культ Великої Матері Богів перенісся на територію Греції, де утотожнювали її з богинею Ресою — сестрою Титанів і матір'ю Зевса. Римляни високо піднесли культ Матері Богів, і він став найбільш поширеним культом у Римській державі. З постаттю цієї божественної матері римляни зв'язували надприродну силу. Міста, де стояла статуя цієї богині з малим метеоритом в руках, були — згідно з леґендою — безпечні супроти ворожого нападу.

Вже в Римській імперії поширились щорічні святкування дня Матері Богів. Кожної весни громадяни імперії відзначали цей день, нав'язуючи святкування до весняного відродження життя в природі. Великі впливи залишив культ Матері Богів у мистецтві і літературі. Ще більше значення його для історії релігії. Християнство понесло почитання Божої Матері по всій землі, вважаючи її не тільки матір'ю Божого Сина, але також опікункою людей і їхньою заступницею перед Богом.

Культ божественної матері має глибші засновки і глибше значення. Людина від найперших хвилин свого свідомого життя бачить над собою постать матері, єдиної опори в безпорадності та немочі немовляти-дитини. І тут уже образ матері глибоко врізується у свідомість людини, як найбільшої добродійки і піклувальниці. Любов і сердечність, що заховані в материнстві, збагачують ці почування кожного для матері глибокими духовими вартостями.

Культ матері, що має свій початок у передісторичних часах, оформився в новому суспільстві. Вже християнство ввело спеціяльне свято на честь Матері-Церкви. В той день діти приносили дарунки своїм батькам, спеціяльно мамам. Також у ЗДА, де Церква відділена від держави, встановлено окремий день на пошану матері. 8-го травня 1914 року Конґрес постановив, що кожна друга неділя в місяці травні має відзначатися загально, як „День Матері". Тож громадяни нашої країни приносять у цей день подарунки і віддають пошану своїм матерям. Гвоздики, що символізують сердечність, чистоту і витривалість, стали квіткою для цієї оказії.

Українська традиція повна доказів, як високо знісся культ матері в Україні. Княгиня Ольга стала символом жінки-українки, яка, попри свої материнські прикмети, відзначається державнотворчим розумом і гідністю. Як перша християнка, вона стала символом „Матері-Церкви" в Україні. Культ Божої Матері слідний у всій нашій історії. Цей культ просвічував нашим козакам, він зродив нову леґенду, що зв'язана з Почаївською Божою Матір'ю.

Найцінніший, одначе, той простий звичай, що характеризує життя нашого народу віддавна і характеризується пошаною для жінки-матері, яка в українській традиційній системі родинного життя має винятковe значення. Вже у творчості Шевченка відбилася велика пошана і любов для жінки-матері, яку наше мистецтво і література зображують в образі чистоти і посвяти для сім'ї і народу. В день Свята Матері віддаймо свою пошану жінці-матері не тільки згідно з законом, що існує в нашій країні, але й згідно з нашою стародавньою традицією та нашими почуваннями.

## Підтримка великого почину

Започатковане Митрополитом-Ісповідником, нині верховним Архиєпископом Кардиналом Йосифом Сліпим творення Українського Католицького Університету в Римі дуже прихильно зустріли широкі кола української діяспори у вільному світі. Підтримка для цього великого почину, реалізованого вже матеріяльно — будуванням університетських приміщень та організуванням наукового керівництва і професорського складу, виявляється щирими й щедрими дотаціями українських громадян у ЗДА і в Канаді, не лише католиків, але й православних.

Визнаючи велику ціль і вагу створення Українського Університету, що мав би стати не тільки новим навчальним закладом для студій богословських і гуманітарних наук, але водночас дослідно-науковим осередком з відповідною бібліотекою й архівом, численні гурти професіоналістів і громадських діячів у більших українських осередках ЗДА заініціювали акцію влаштування 50- і 100-доларових бенкетів, чистий прибуток з яких призначається на будову цього Університету в Римі. В деяких містах ЗДА і Канади такі бенкети вже відбулися, в Ню Йорку, Дітройті, Філядельфії та інших містах заплановано їх на найближчі тижні. Влаштовують ці бенкети спеціяльно створені для підтримки цього почину комітети, як, наприклад, Нюйоркський Метрополітальний Громадський Комітет Допомоги Українському Католицькому Університетові в Римі, Ділові Комітети у Філядельфії, Рочестері, Н. Й., Ню Гейвені, Конн., у Дітройті та інші.

Заходи ініціяторів такого роду імпрез, прибуток із яких мав би у значній мірі посилити збіркову акцію фондів на Український Католицький Університет у Римі, втішаються активною і прихильною підтримкою загалу українців у ЗДА і в Канаді. Численні зголошення громадян, як також представників громадських установ і організацій до участи в бенкетах доводять, що українська громада зрозуміла великий почин і всеціло підтримує його, бажаючи своєю жертвенністю причинитися до його здійснення.

Великий задум Верховного Архиєпископа створити осередок науки в столиці античного і згодом усього католицького світу вийшов уже із стадії плянів, проєктів. Будова будинку Університету завершується, наукове керівництво його вже діє, у Видавництві Університету виходять один за одним великі об'ємом і багаті змістом томи важливих наукових праць, збірників історичних документів тощо. Все це спонукує українську громаду Західньої гемісфери ставитися до великого почину Верховного Архиєпископа не тільки з увагою і зрозумінням, але й з щедрою повсякчасною готовістю підтримати її повну реалізацію своїми дотаціями та щедрими пожертвами.

## ЗАСЕКРЕЧЕНІ ЛИСТИ — ДОКАЗ НЕСПОКОЮ В СССР

23-ій з'їзд Комуністичної Партії СССР мав, крім опублікованих промов партійних головачів і постанов, крім проголошення пляну нової п'ятирічки, свої таємниці, що — повідомляє преса вільного світу — викликають збентеження в колах партійної верхівки. Про одну з тих таємниць написав у швайцарському тижневику „Ді Вельтвохе" з 1 квітня ц. р. визначний знавець СССР, англієць Едвард Кренкшов.

Це скоїлося ще до з'їзду, і засадничим питанням стала частинна реґабілітація Сталіна. Отже, те, що видавалось деяким колам конечністю ще тоді, коли провалився Хрущов і його політика. Неосталіністи обережно пробували вже тоді відновити політику насильства над робітництвом, селянством та інтеліґенцією і зміцнити свої позиції супроти молодої ґенерації державних урядовців і господарників, які своїми реформами в індустрії та сільському господарстві підривають супремацію партійного механізму. Така спроба повторилась за кілька місяців до з'їзду і змусила совєтську пресу натякнути про це на своїх сторінках.

Але партійна верхівка мовчала, і ніщо не вказувало на те, щоб вона цим питанням займалась. Правда, ми знаємо, — пише Кренкшов, — що Косиґін у своїх промислових і господарських реформах зустрічає збоку консерватистів труднощі і перешкоди. Але не знаємо, чи Брежнєв підтримує в цьому Косиґіна. Радше — ні.

Поступові кола в Росії занепокоїлись натиском неосталіністів. Визначні особи, починаючи від відзначеного нобелівською нагородою фізика Капіци і кінчаючи прімабалериною Плісецькою, ексдипломатом Майським та кількома письменниками — підписали листа, якого досі не занотувала совєтська преса. В цьому листі одверто вказується на загрозу заворушень в разі реґабілітації Сталіна і повороту до сталінської системи.

Такого листа Кремль був би ніколи не отримав, якби його не протеґував якийсь впливовий партійний головач.

На листа інтелектуалів відповіла група генералів. Їхніх імен не подано до відома. Генерали домагаються реставрувати „добре ім'я" Сталіна. І ця група також мусить мати могутнього протектора.

Дотеперішні листовні протести, як ось недавній у зв'язку з процесом проти Синявського і Даніеля, — можна було вважати як вияв різниці думок окремих осіб. Але тепер, у світлі цих двох листів щодо Сталіна, виходить, що це — вияв широкого руху в найвищих провідних колах, які стараються здобути прихильників для своєї справи з-поза партії, і тим свою базу хочуть поширити. І це може привести до непередбачених наслідків.

Ми подали тут у значному скороченні думки автора. Їх вимова очевидна: конфлікт двох груп високопоставлених осіб у питанні, чи повернути колесо історії СССР назад до часів Сталіна, чи не повертати його.

**В. Н-вич**

Роман Смаль-Стоцький

## ЦІНА 17-МУ ТОМОВІ УРЕ

Появився вже 17-ий том Української Радянської Енциклопедії з численними даними й синтетичними статтями про „Українську Радянську Соціялістичну Республіку". В тих статтях інформації про українську гуманістику, зокрема відомості про українську історію і філологію — неповні, осяги української вільної науки у вільному світі, почавши від року 1920-го — промовчані, а ідеологічно всі статті поставлені догори коренем — згідно з напрямними московської комуністичної партії.

У цих рядках я хотів би поділитися з нашими читачами думками, як то та Енциклопедія інформує нашу поневолену націю про вклад нашого мовознавства у міжнародну славістику і лінґвістику. Вона обмежилася фальшивкою про св. п. Степана Смаль - Стоцького такими словами: „... з націоналістичних позицій висвітлював історію української мови С. Смаль - Стоцький та ін., що відривали її розвиток від східньослов'янських мов. Проти цих шовіністичних поглядів гостро виступали... О. О. Шахматов... і інші, а також зарубіжні славісти Ф. Міклошич, В. Ягич, Т. Лер - Сплавінський і інші".

Ці твердження дають кожному студентові перших семестрів славістики у вільному світі добру нагоду перевірити їх і оцінити науковий рівень Академії Наук УССР.

Степан Смаль - Стоцький жив від 1859-го до 1938 року. Міклошич, батько порівняльної славістики, був учителем Степана Смаль-Стоцького і габілітував його на доцента Віденського університету. Жив Міклошич від 1813-го до 1891 року. Граматика Степана Смаль-Стоцького і Федора Гартнера, що відкинула теорію „праруської мови", а виводила українську мову прямо з говору праслов'янської мови, появилася, німецькою мовою, 1913 року у Відні.

Питання до „Академії Наук УССР", що видає Енциклопедію: як міг Міклошич, що помер 1891 року — „гостро виступити проти шовіністичних поглядів" граматики Ст. Смаль - Стоцького і. Гартнера, що вийшла 1913-го року?

Як батькові попало, то й синові дісталося, бо Москва й досі пам'ятає його працю „Українська мова в Совєтській Україні", том XXXIV Праць Українського Наукового Інституту, Варшава 1936, що її ввесь наклад у Варшаві, по московській окупації, знищено.

Але де є згідна з науковою правдою інформація про українське мовознавство у вільному світі, про праці живих ще: К. Андрусишина, К. Біди, О. Горбача, К. Кисілевського, П. Ковалева, В. Лева, М. Овчаренка, І. Огієнка, Я. Рудницького, Л. Луцева, Я. Славутича, В. Чапленка, Ю. Шевельова — щоб назвати тільки чоловиx.

Як нещасно представляються під сучасну хвилю українська філологія та мовознавство під московською окупацією — в порівнянні з українською вільною наукою! До якого безпросвітнього хуторянства допровадила Москва ці ділянки науки під умілим керівництвом академіка І. К. Білодіда, що вже тепер очолив „український комітет славістів" для Міжнародного З'їзду Славістів у Празі в 1968-му році...

Всі московські погроми української науки за Сталіна, зокрема мовознавства в Україні — ця енциклопедія неуцтва з'ясовує ось так:

„Всебічний розвиток мовознавства на Україні почався лише після Великої Жовтневої Соціялістичної Революції. Ленінська національна політика, послідовно здійснювана Комуністичною Партією й радянським урядом, забезпечила розквіт, національних формою і соціялістичних змістом, культур усіх народів УССР, всебічне удосконалення й збагачення їхніх національних мов" (стор. 454).

Ось так то звеличується повне обмосковлювання міст України і всіх поневолених Москвою народів як „всебічний розвиток", розквіт культур усіх народів, „всебічне удосконалення й збагачення" — а на ділі: всебічне обмосковлювання України, — це нові осяги комуністичної семантики.

А як неперевершений вершок цинізму і фальшу цієї не-уки треба затаврувати твердження тієї совєтської енциклопедії (стор. 7), що „Українська Радянська Республіка — суверенна, національна, загальнонародна, соціялістична держава..." Не є вона ні суверенною, ні національною, ні загальнонародною, ні соціялістичною — а це звичайнісінька колонія - Малоросія, в якій українська нація є жертвою сучасного московського імперіялізму в своїй черговій формі московського комунізму. Тому й така „Академія Наук" цієї колонії і така її „Енциклопедія" фальшів та перекручень. Вся славістика вільного світу, але теж і науки поляків, чехів, словаків, болгарів, сербів, хорватів та словінців — ціну їй знають!

### ГОЛОС СПІВАЄ, А ДУША ПЛАЧЕ

З великим успіхом виступив закарпатський хор під керівництвом Мих. Кречка у московському Кремлі, — пише київський часопис „Культура і Життя" з 17 квітня.

Закарпатці виконали вокально - хореографічну картину „Ми з Закарпаття" та пісню „Ленін у Карпатах".

Леся Лисак

## КОЛИ НЕ ВИСТАЧАЄ СЛІВ...

### НА ДЕНЬ МАТЕРІ

Так, як багато з нас, ця радіова анонсерка залишила свою матір на Україні. Тобто — вона не мала на гадці її залишити — мусіла виїхати „на короткий час", бо праця того вимагала — і сподівалась вернутися додому. Тому й сказала на прощання: „Я скоро повернусь, матусю"... І так уже матері не побачила.

Так, як багато з нас, вона пише до своєї старенької матері листи, сповнені сердечним, глибоким, тужливим почуттям. Вона часто пише листи, але хіба можна у листі побачити материні очі, торкнутись її руки, почути її голос? Ви ж самі знаєте, що навіть найдовший, найсердечніший лист до мами — це не те, що побачити її. І дивна річ: ми всі виростаємо, мужніємо, старіємося, але завжди прагнемо, щоб мати промовила до нас так, як промовляється до дитини: ніжно, вирозуміло, ласкаво. Ми завжди залишаємось дітьми у своєї матері.

Воно правда, якщо зважити, що нам завжди потрібно того почуття, яке може нам дати тільки ця одна - єдина людина на світі. Якщо на мить вам здаватиметься це перебільшенням, пригадайте того старенького чоловіка, що ви з ним недавно розмовляли. Йому вже біля вісімдесяти років, а він все ще згадує, як мати носила йому на плечах хлібини до школи. Щоб не голодував... А до міста далека дорога була. Коней шкода було в гарячу пору гнати, а материнські ноги витривалі, їм ніяка дорога до дитини не є задалека...

Крізь вікно радіової студії, де перед мікрофоном сидить анонсерка, вливається розсміяне травневе сонце. Від сонця, мабуть, її слова набирають теплої прозолоти, і її голос звучить ніжно, м'яко. Вона говорить так сердечно, бо їй, мабуть, здається, що там, у Львові, її мати чує її. Це зовсім не такий абсурд, як здавалось би, зваживши, що серце матері завжди чує, коли дитина звертається до неї. Навіть через таку далеку далечінь, навіть через океан.

Здається, що в цей травневий ранок анонсерка хоче сказати всім матерям — і своїй матері зокрема — все те, чого не вспіваємо сказати у метушливих, перевантажених буднях. Не вспіваємо якось сказати своїй матері, яка вона для нас дорога і скільки ми їй завдячуємо. Тільки раз на рік — у травневий ранок, коли даруємо їй квіти, намагаємося висловити те, що у нас на душі — і тоді діється те, що звичайно дієтьcя, коли ви надто зворушені: не вистачає слів...

Гарно, зворушливо говорить анонсерка, слова ніби весняною позолотою від її серця плинуть, ваше серце торкають. Та ось вона замовкла на мить — чи може якась думка думку перебила, чи повнішого віддиху потреба?

Замовкла на мить анонсерка, і тут уже ваші власні думки поплили. Пригадалося, як тоді мати косенята заплела, в чоло поцілувала і „йди бавитися" сказала. Або як велике яблуко вам у руку поклала і так преніжно „синку мій" промовила. Або як шаликом шию обмотала й турботливо „вважай на себе, там холодно" промовила. Або може той останній раз, коли, на порозі хати стоячи, вслід за вами дивилася, а ви не знали, що вже не вернетесь. І її серце може, вже тоді плакало...

Пливуть у смузі весняного золота слова анонсерки: „... назвали поети материнську любов „найбільшою".

Воістину — відказує ваша думка.

„... Назвали материнську любов „найжертвеннішою" — линуть слова.

Хіба ж можете ви в цьому сумніватися? Хіба ж хтонебудь більше пожертвував для вас у житті? Хіба ж не було так, що вона ввесь час жила вашим життям, а не своїм?

„... Назвали материнську любов „найвірнішою", — каже теплий, ніжний голос.

Правду каже анонсерка, бо чи був у вас колись друг вірніший за матір? Чи був хтось інший, що в першу чергу думав, турбувався вами, а щойно опісля — собою? Чи був хтось інший, перед ким ви могли б без ніяких побоювань відкрити свою душу, хто вислухав би вас і сказав: „Розумію тебе".

„...Назвали цю любов „найчистішою", — простягаються соняшні нитки від приймача.

І це правда, бо чи доводилось вам бачити більш шляхетну, більш променисту любов від тієї, що стелилась від материнського серця до вашого?

Неначе молитва до земної Мадонни, пливуть сердечні, зворушливі слова в травневий ранок. Звернені до всіх матерів — тих, близьких, що тут, тих далеких, що там, і тих найдальших, до яких уже не доходять радіові хвилі і куди треба слати подяку й тугу іншим шляхом...

„... І назвали материнську любов „всеобіймаючою", — кінчає анонсерка. І тоді присвячує пісню всім матерям...

А ви призадумуєтеся над цим останнім словом „всеобіймаюча". Так, влучне, добірне слово, така в ньому широчінь, що краю їй не видно, така глибінь, що збагнути важко, така велич, що і зі смертю, мабуть, не кінчається... Всеобіймаюча любов — така, що хіба в душі поміститься, бо в людські слова її не вкладеш.

У травневий ранок радіова анонсерка складає поклін і віддає подяку всім матерям — і своїй зокрема. І коли вона говорить, їй здається, що там, на рідній землі, її старенька мати почує — і прошепче: „Ірусю моя, дитинко"... А що в анонсерки на хвилину затремтів голос — не дивуйтеся: вам теж, коли б ви хотіли сказати своїй матері, чим вона для вас є — вам теж не вистачило б слів...

## „БАРОМЕТР"

*У таборовій ері нашої історії ми завжди на щось надіялись, чогось вичікували. Спершу жили надією, що американці завезуть нас на Україну, потім ждали з нетерплячкою, коли заберуть нас до Америки... А так, між тим, у сірі будні, людоньки ждали, коли видаватимуть приділ харчів та цікавились, чи привезли якісь лашки до маґазину суспільної опіки.*

*Чого, як чого, але зайвого часу в таборі не бракувало... Тож сидів собі народ під бараками і вичікував манни з неба. Пані, звичайно, вишивали якісь подушечки на дарунки власть імущим, мужчини грали в шахи, будували Україну, чи так собі просто вигрівались на сонці, позіхаючи. А кожне скоса споглядало на двері, що вели до таборової управи, чи, бува, не з'явиться на порозі наш „барометр" з якоюсь піднімаючою на дусі новиною.*

*Так, властне, охристили в таборі чолов'ягу, що знав тут усі ходи і виходи, був у постійному зв'язку з урядовими чинниками, чув носом, що в траві пищить, тобто — що привезли і коли треба ставати в чергу. Вправді отець катехит таборової гімназії назвав його також „благовістителем", але ця старослов'янська назва якось не прийнялася серед таборового суспільства, хоч із семантичного, скажім б, боку краще йому відповідала. Порекло „барометр" більше до нього присохло.*

*Отож, коли наш „барометр" вийшов з таборової управи усміхнений, райдужний, мов великодня паска, значуще підморгнув бровою і тицьнув пальцем на двері до маґазину суспільної опіки, то кожному було ясно, що настав великий день! — прийшов транспорт одежі з IPO. І наповнялися серця надією, що після того, як таборова знать заспокоїть свої апетити й поділить краще лахміття, тоді, може, й сірій братії щось перепаде, якісь, скажемо, штани, сорочка чи рукавиці... Іншими словами — вже сама поява „барометра" будила рожеві мрії...*

*Згадую його сьогодні (хай йому щасливо, єикнеться десь там в Австралії) не для того, щоб чоловіка осміішити, викпити, а просто з тугижалю, що немає тепер серед нас таких „барометрів" чи „благовістителів", які піднімали б народ на дусі...: Може тому, що ми перестали надіятись на манну з неба, вичікувати добрих новин?.. А може й тому, що континґент тих, які жили надіямисподіваннями, скапує восковою свічкою з кожним роком, а то й з кожним днем?..*

*Серце наповняється радістю, що вийнятково збереглися серед нас вістуни добрих новин на спортовій ниві, точніше — в ділянці футбольній! Коли, для прикладу, зустріну під Народним Домом пана директора Конашевича, а він, побачивши мою стурбовану міну, скаже: — „Не журіться, Івасю, наші виграють!" — тоді я маю стовідсоткову майже певність, що так воно й станеться! Лише тоді виринає заморочливе питання, котрі наші: ці, з Ню Йорку, чи ті, з Філядельфії?..*

**Ікер**

М. Л.

## БАЛЬЗАК НА УКРАЇНІ

(3)

І зараз же по приїзді до Верхівні він запропонував зятеві Ганської, кн. Мнішехові, плян експлуатації невичерпного деревного матеріялу, переробки українських дубів на готівку. „Залізниці, — казав він, — незабаром сполучать Росію з Францією, — і тремтячою рукою накреслив на клаптику паперу лінію, що лучила ліси Верхівні з тартаками Франції. — Під теперішню пору Франція потребує дуже й дуже багато дубів, щоб робити з них залізничі пороги-шпали, але ми не маємо дубів. Я знаю, що ціни на дубовий матеріял пішли вгору, як для будівництва, так і для меблярства".

Опісля Бальзак вирахував, який буде заробіток, ну і видатки, взявши під увагу транспорт із Бродів до Кракова. Від Кракова вже йшла тоді залізниця аж до Парижу, хоч із деякими перервами, бо на Ельбі та Райні не було відповідних мостів, тож це значно збільшить видатки. Але треба, — казав він, — заінтересувати цим проєктом банкірів, а директорів французької залізничої компанії можна переконати, щоб зменшили свої вимоги, доказавши їм, що це буде для їхнього власного добра. „Якщо навіть заробити по п'ять франків від одного порога, то це дасть сотки тисяч франків зиску, навіть після відтягнення усіх видатків. Варто подумати над цією справою!"

І вирубали двадцять тисяч акрів українських лісів — прегарних дубів. Бальзак після повороту з Верхівні до Парижу ніяк не хотів дати себе переконати, що самий лише транспорт тих дубів з'їв усю їх вартість — геть до останнього дуба!

В одному із своїх описів подорожі до Києва, що її він відбув із панями, Бальзак каже, якою небувалою сенсацією був його приїзд до столиці України. Жив там у Києві один багатій, який нібито щодня світив свічку на інтенцію Бальзака й обіцяв слугам Ганської великі подарунки, якщо вони дадуть йому заздалегідь знати, коли Бальзак вертатиметься з Києва, щоб він міг побачити славного письменника.

В одному з листів Бальзак пише, що мав до свого розпорядження „чудовий апартамент, який складався з вітальні, робітні та спальні. Робітня прикрашена рожевим тиньком, є там ватран, чудові килими й вигідні меблі. Вікна з великого чистого скла, так що я можу дивитися з кожної сторони".

Бальзак плянував відвідати Крим і Кавказ, але — на жаль — цей плян не здійснився.

Щодо письменницької праці, то Бальзак майже нічого не писав, відколи приїхав до Верхівні. Мав у пляні написати драму „Петро й Катерина", але це залишилося нездійсненою мрією. У Верхівні не йшло йому.

Інакше було у Франції: коли лише задержувався у приятелів на якийсь час, писав багато. Працював навіть у в'язниці, у великій камері, де сидів разом із багатьма всякого роду арештованими. Бальзак попросив, щоб управа в'язниці дала йому столик, крісло та чорнило і преспокійно серед криків і сміху арештантів робив коректу повісти. Навіть був задоволений, що на один тиждень мав спокій від своїх вірителів.

Для Ганської, для її дочки та зятя Бальзак був „сміхотворцем", який допомагав їм розвіювати нудьгу. В атмосфері цих зіпсованих і лінивих жінок, які ніколи й пальцем не рушили, щоб щось самим зробити, було щось таке, що ніяк не давало зібрати думки для творчої праці.

У січні, в найгострішу пору зими, коли мороз сягав 28 степенів, Бальзак рішив вертатися до Парижу. Ганська згодилася на це преспокійно. Про одружіння не було вже навіть згадки. Дозволила йому від'їхати без найменшого спротиву, хоч здоров'я Бальзака не було настільки добре, щоб пускатися в дорогу в такі морози. На прощання накинула Бальзакові на плечі кожух.

Виглядало, що Ганська не дуже поривалася міняти вигідне життя в Україні на життя в Парижі з постарілим письменником, хоч там, як уже згадувано, він приготовив для неї дім, направду палац, що мав назву „Павільйон Божон".

Бальзак вирішив сяк чи так іще раз поїхати на Україну наприкінці вересня, поки настануть морози, щоб не натерпітися так, як під час повороту з України. Вирішив, що мусить переконати Ганську на одружіння.

У жовтні 1848 р. він знову був у Верхівні. Цим разом природа його вже не захоплювала. Це вже не був рай — це була пустка, — такими словами окреслив окрадене українське село сам Бальзак, хоч він сам причинився до того, запропонувавши зятеві Ганської, кн. Мнішехові, фантастичний плян експлуатації дубового лісу для продажу французькій залізничій компанії

Цим разом Бальзак писав до своєї матері: „Ах, якби так Вам судилося провести два тижні тут, на Україні, то вулиця Фортуни здалася б Вам раєм!"

Здоров'я письменника значно погіршилося, а до того ж підірвала його подорож. Народжений в теплому кліматі південної Франції (Турен), він не надавався для гострої зими. Бронхіт послабив його серце, і тяжко йому приходилося ворушитися. Годі було й думати не тільки про поворот до Парижу в таку зиму, а навіть про відвідини Києва і Москви, що тоді було в його пляні.

*(Далі буде)*

# Ютика, Н. Й.

## НА ПОШАНУ СЛУГИ БОЖОГО АНДРІЯ

Громадський Ком. Українських Організацій Ютики під проводом пароха укр. кат. парохії св. Володимира о. Богдана Смика влаштував 23 квітня святкову академію у 100-річчя народин пок. сл. п. Митрополита Андрія Шептицького. Діловий Комітет, що його очолював п. Лев Кокодинський, зробив усе, щоб академія мала якнайбільший успіх, і це йому вповні вдалося.

Святковий, піднеслий настрій викликувало прекрасне оформлення сцени кисти місцевої талановитої малярки — мгри Оксани Лукашевич, що перенесло приявних на таку дорогу нам Святоюрську Гору у Львові: масстатичний портрет Митрополита Андрія і чудова панорама храму св. Юра.

Відомий і заслужений чоловічий хор „Сурма" із Сиракюз під проводом п. З. Мягкого, відспівав удатно „Услиши Господи" І. Лаврівського та „Іже Херувими" Бортнянського, а в другій частині „Блажен муж" Гнатишина та Д. Котка „Через поле широкєє". Соліст В. Ґоджак (тенор) ніжно зворушливо проспівав свою партію. Цей зіспіваний хор розпоряджає гарними голосами, що звучать гармонійно, вирівнано, відзначається доброю дикцією. Завдяки своєму невтомному дириґентові виявляє постійний ріст. Це наш найкращий хор у цілій окрузі.

Святкову промову виголосив місцевий парох, о. Б. Смик, згадуючи зворушливі епізоди із зустрічей з Великим Митрополитом. Фортепіянове сольо проф. І. Заячківської-Гаврилюк — : „Українська Рапсодія" Бобикевича і „Зов молитви у дзвонах" Д. Січинського потвердило зайвий раз високу клясу нашої заслуженої піяністки та акомпаніяторки в дальших точках програми. Вона причинилася до високого мистецького рівня академії. — Десяту пісню „Мойсея", поеми І. Франка, продеклямував із зрозумінням студент Нестор Томич. Він віддав вірно настрій поеми, внутрішні переживання Мойсея та його пророчу візію.

Наша талановита солістка, кол. концертова співачка у Відні, Марта Копач-Гречаник, вичарувала своїм драматичним сопраном рідкої краси „Чого мені тяжко" (Шевченко-Бобикевич), „І сад зацвів вишневий" (В. Безкоровайний) при форт. супроводі проф. І. Гаврилюк. У другій частині проспівала „Горить моє серце" (Л. Українка - Я. Лопатинський), та „На склоні гір" (Б. Лепкий-Безкоровайний). Співала з фінезійною ніжністю. Її виступи викликують завжди глибокі й тривалі враження.

У другій частині академії — члени Пласту, Сума, та діти з дитячого садка вивели монтаж „На прославу Великого Митрополита". Миле враження залишили деклямації молоді, складення китиці квітів під портретом Митрополита й пісня „Отче наш". Цей прекрасний і зворушливий монтаж опрацювала й вивела п. В. Смик, що продеклямувала Б. Лепкого — „У храмі св. Юра". Ця деклMяторка обдарована милозвучним альтовим голосом належить до наших найкращих декляматорок.

Кінцеве слово виголосив Стемфордський Владика — Преосв. Кир Йосиф Шмондюк. Владика підкреслив, що Ватиканський Собор прийняв багато думок і ідей нашого Великого Митрополита, який був 60 літ тому предтечею екуменічного руху. Він ціле своє життя проповідував, писав і сам давав найкращий приклад здійснювання християнського братолюбія між усіми людьми різних вір. Владика закликав усіх, зокрема — молодь, іти слідами Великого Митрополита й практично сповняти Його великі заповіти християнського братолюбія. Цей заклик Владики до братолюбія викликав сильне враження.

Приявні відспівали благальну пісню „Боже вислухай Благання", таку ще актуальну серед наших обставин...

Між приявними було кільканадцять священиків з околиці, були і наші православні брати, як члени наших молодіжних організацій, або глядачі. Було багато молоді. Простора заля нової української катол. авдиторії була заповнена. Вже давно в Ютиці не було такої зразкової академії, з такою добірною та високомистецькою програмою!

І. Дурбак

# Д-р Григор Жирук помер в Австрії

21 березня закінчив життя сл. п. д-р Григор Жирук, довголітній адвокат в Чернівцях. Чужий цвинтар збільшився на одну могилу, а українська спільнота втратила одну вартісну людину.

Бл. п. Григор Жирук народився в селі Космирин, Бучацького повіту зі селянських батьків, які гарячо любили свій поневолений нарід. Цю благородну чесноту защепили були в серце свого сина Григора. Будучи небогатими не дали йому майна, але щось більшого йціннішого як гріш, дали йому найвищу освіту, яка навчила його в кращий спосіб любити щиро і жертвенно свою землю і свій нарід.

Середню школу закінчив в Коломиї. По скінченні пішов на австрійську війну. Бував на всіх майже фронтах, був ранений і за свою відвагу дослужився ступня поручника. По закінченні австрійської війни вступив в ряди Укр. Січових Стрільців, щоб битися за свою рідну державу - за волю свого народу. В цій визвольній війні перейшов всі її страхіття, пережив усю її трагедію — але не заламався, став ще більшим патріотом і націоналістом.

По повороті виїхав на університет до Грацу в Австрії. Записався до акад. Товариства Січ і став активним членом. Закінчив студії докторатом права.

В 1925 одружився і подружжю народилась одиначка доня Мирослава, яка внаслідок воєнних переживань померла в Городенці, 1943 р.

Як адвокат працював він в Чернівцях на Буковині. Крім адвокатської праці брав активну участь в укр. товариствах, в народі вів освітню роботу. Перед приходом большевиків виїхав до Грацу в Австрії, де працював як книговод і вислужив собі невелику пенсію, з якої не користав довго через невмолиму і передчасну смерть.

Бл. п. Григор Жирук був повновартісною людиною — і глибоко моральною. Зі своєю дружиною — вчителькою Веронікою прожив тихо, спокійно в згоді і любові 43 роки.

Був великим і щирим націоналістом-патріотом не на слова, а діла. Був тихої лагідної і спокійної вдачі, тому не шукав розголосу за свою працю, в скромності працював для свого поневоленого народу. Була це розумна людина і неодному служив своєю радою і вказівками. Був прямолінійний, безкомпромісовий, не знав гнутися вліво чи вправо.

Горожанства чужого не брав тільки тому, щоб повернутися на свою Українську землю таким, яким з неї вийшов.

Та не судилося йому повернутися і в ній зложити своє тіло і кості, яку цілим серцем любив і за яку з історичними ворогами кровавився. Спочив на чужій землі далеко від своїх рідних. Він прикладом щирого патріотизму і щирої жертвенної любови рідної землі. Тому вічно повинен жити в пам'яті української еміграції.

отаман о. Д. Ковалик



## ПОДЯКА

Щиро і сердечно дякує дружина і діти ПОКІЙНОГО

**ВАСИЛЯ ЯСІНОВСЬКОГО**

Управі і членам ООЧСУ 33-му Відділу в Ню Брунсвіку, за зложення вінка на могилі Покійного і за надіслану пожертву в сумі 183 дол. дружині Покійного. Ця пожертва готівкою буде офірована на відправи: Служба Божа та Панахида, решта на пам'ятник Покійному на могилі.

ДРУЖИНА і ДІТИ

## ПОДЯКА

Дня 11-го березня 1966 року відійшов від нас на віки наш Невіджалуваний ЧОЛОВІК, БАТЬКО І ДІДО

**бл. п. ЮЛІЯН НАНАССИ**

У часі нашого незміримого горя, наші Свояки, Приятелі і Знайомі оказували нам багато серця і тепла і різними способами підтримували нас на дусі. Їм усім ми складаємо нашу найсердечнішу подяку.

Щиро дякуємо Всечеснішому о. Пароховi В. Андрейчукові і Всечеснішому о. Костикові за відправлення Панахиди і всіх похоронних обрядів.

Ми глибоко вдячні панові докторові Олексі Лятишевському за лікування і за дбайливу та сердечну опіку в часах недуги Покійного.

Товариству Українських Інженерів, Братству УСС і Товариству „Дністер", наша сердечна подяка за вислови співчуття, зворушливі працальні слова і надіслані вінки.

Усім, що жертвували на Богослужби, складали датки на різні цілі, чи присилали вінки, ми складаємо дуже щиру подяку.

Сердечно дякуємо П-ству Баранам, власникам "Hollywood Florists" за вийняткове виконання усіх квітяних замовлень.

Похоронному заведенню Петра Яреми дякуємо за справне і ввічливе переведення всіх формальностей.

Всім, що якнебудь пам'ятали про нас у цім тяжкім для нас часі, ми складаємо нашу щиру подяку.

ІРИНА НАНАССИ
АРЕТА І ЛЕВ ДОБРЯНСЬКІ
і ДАНИЛКО

У травні 1966 р.



## Заклик до Делеґатів на 26 Конвенцію УНСоюзу

Повідомляємо Делеґатів на 26 Конвенцію УНСоюзу в Шикаґо, що аплікакації нових членів, які будуть переслані до часу Конвенції до Головної Канцелярії чи віддані на самій Конвенції до рук головного секретаря чи урядовців Головної Канцелярії, будуть зараховані до здобутків конвенційної кампанії. Аплікації, придбані до дня 10 травня ц. р. повинні бути переслані до Головної Канцелярії, а здобуті пізніше слід забрати зі собою на Конвенцію.

Першого дня Конвенції вечором, плянується святочне вручення почесних конвенційних відзнак за виконання конвенційного обов'язку делеґатів, а саме зорганізування 10 або більше членів у цім році до часу Конвенції.

Всі делеґати повинні доложити всіх своїх сил для того, щоб прибути на Конвенцію, виконавши свій делеґатський обов'язок й там за це одержати конвенційну відзнаку.

**Делеґати! Тямте, що метою конвенційної кампанії є збагатити УНСоюз на нових дві тисячі членів. Допоможіть і Ви в цьому й не останьтеся позаду других!**

До побачення на Конвенції
в почутті добре виконаного обов'язку!

ГОЛОВНА КАНЦЕЛЯРІЯ УНСОЮЗУ



## На спомин з життя бл. п. Каролини Дачишин

Дня 20 квітня 1966 відійшла у Вічність бл. п. Каролина Дачишин з роду Герман, залишаючи синів: інженера Юрія з жінкою Марією, маґістра Євгена з жінкою Софією, д-ра медицини Івана з жінкою Софією, п'ять внучок, сестру Герміну і сестрінку Ірину.

Далеко перед першою світовою війною приїхала з батьками з Відня до Галичини, де по завершенні студій у Державній Учительській Семінарії стала учителювати в Мостиському повіті. Будучи ще молодою вчителькою, дістала посаду керівнички 2-клясової народної школи з українською мовою навчання в Соколі. Наполегливою працею в школі добула любов дітей а тактовною та культурною поведінкою відносно батьків-селян — їхню пошану й доброзичливість.

1902 року, звінчавшись в Соколі з Іваном Дачишином, учителем польської 6-кл. школи народної в Мостиськах, обняла пост учительки в школі, де працював її чоловік, який згодом дістав номінацію на директора тієї ж школи.

Бл. п. Каролина Дачишин починає в подружньому житті другий період життя, навантаженого обов'язками учительки, матері, виховниці, господині дому та зразкової репрезентантки домашнього вогнища.

Усі ці обов'язки вміла гармонійно погоджати і блискуче виконувати. На протязі більш 30-ти років невтомної праці у школі, заклала двом поколінням тривкі основи початкової освіти та релігійно-морального виховання.

При цьому слід відмітити факт, що обидвоє директорство Дачишини спряли напливові до школи українських хлопців із довколишніх сіл повіту, чим причинилися у великій мірі до збільшення кадрів свідомого українського суспільства. Однак короною заслуг сл. п. Каролини Дачишин є виховання дітей в українському дусі. Вона дала їм високу освіту і спрямувала їх на службу українському народові. Найстарший син Данило згинув на фронті визвольних змагань за волю України 1918 р.

Молодший Юрій, терпів у польській тюрмі, аж до розвалу польської держави 1939.

Горем прибита матір переживає у Львові ще один болючий удар — смерть чоловіка свого. 1944 р. виїхала з синами до Відня, а згодом до ЗДА. І ось тут знеможена Мати страдниця переживає останній період свого життя під дбайливою опікою сина Івана.

На 89-ій весні її трудолюбного життя, заснула вічним сном в Шикаґо, Ілліной. Її тіло похоронено на цвинтарі Катедри св. Миколая, дня 24-го квітня 1966 року.

Від українського учительства Мостищини, хай оці рядочки заступлять вінки цвітів і грудочки землі української на могилі незабутньої Дорогої Товаришки та Вельмишановної Пані Директорової.

Спокій Твоїй душі й вічна Тобі пам'ять!

Іван ФАРІОН

†

Ділимось сумною вісткою з Рідною, Приятелями і Земляками, що наш Найдорожчий і Незабутній ТАТО, ДІДУНЬО І ПРАДІД

**сл. п. АНДРІЙ ОЛЕНСЬКИЙ**

відійшов від нас у Вічність на 92-му році життя дня 22-го квітня 1966 р., і похований 26-го квітня ц. р. в Moose Jaw, Sask., Canada. Народжений 23-го жовтня 1875 р. в Ліщині, повіт Бібрка, Зах. Україна

В глибокому смутку:

КАТЕРИНА і СТЕПАН САХНО; ІРЕНА і МИРОН ЛЕПКАЛЮКИ; ОКСАНА ВЕНЦЕЛЬ; МАРІЯ, АЛЬФОНС, МАРКО і МИХАЙЛО ЛОРЕНЦ; АННА ЗЕЛЬВАК; СУЗАННА, ФРАНК, МИРОН, ЛІЛІЯННА ГРУДЕНЬ; ІВАН, МАРІЯ, ХРИСТИНА ОЛЕНСЬКІ; АРКА і ВОЛОДИМИР ПЕТРИШИН; СТЕФАНІЯ, о. МИРОН і ЮРКО ПИЛИПЧУК; ІРЕНА, ІЛЛЯ, МАКСІН, БРАЯН БЕК; НАТАЛІЯ, о. ЛЕВ, ЗЕНОН БІЛОС; ОЛЬГА і ГЕРБЕРТ ШИРМЕР.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ.

## Праця
HELP WANTED MALE

ПОТРІБНО
**ХЛОПЦІВ-СТУДЕНТІВ**
у віці 18-21 років
**на працю**
під час вакаційного сезону
**на літниську**
Зголошення слати на:
P.O. Box 532
LAKE GEORGE, N.Y.

---

**MAINTENANCE MAN**

Досвід при машинах до шиття та деякі електричні направи. Мусить жити поза містом у Ню Джерзі при кінці 1966 р. Фірма буде переговорювати в справі видатків. Голоситися:

KNICKERBOCKER TOY CO.
401 Butler St. Brooklyn, N.Y.
UL 7-1199

## Праця
● HELP WANTED MALE ●

**MECHANICS**
For Machine Building
All Benefits & Overtime
RUVO
AUTOMATION CORP.
516 OR 6-5271

---

**ЗАГАЛЬНА ПОМІЧ**
Самі навчимо або з досвідом при wire products, spot welding. Фабрика зростає. Голоситись до:
NATIONAL WIRE PRODUCTS
1300 Viele Avenue
Bronx, N.Y. 10474
Питати за: Steve Duga

---

**IBM CONSOLE OPERATOR**
2nd and 3rd Shifts
Experienced 1401
Top salary. Many company benefits.
LIGHTOLIER, INC.
346 Claremont Avenue
Jersey City, N.J.

---

**MODEL MAKERS**
**MACHINE OPERATORS**
**APPRENTICES**
Apply in person or send resumes to:
Glendale Manufacturing Corp.
Barnes Hill Rd., Horseheads, NY
Attn: Mr. H. R. Blair

---

● HELP WANTED MALE ●

**WOODWORKERS ATTENTION**
UNIVERSAL LABORATORY FURNITURE CO.
1621 STATE STREET, NEW HAVEN, CONN.
Has immediate openings for machine operators, cabinet assemblers, stock cutters and spray painters.
Phone 777-2606 for interview or see H. TALEMAL

---

## Кращі товари року для подарунків Рідним і Близьким в СССР

Для Ваших послуг виставкова заля

**ПОДАРОҐІФТС ІНК.**

де експоновано щойно одержані **ПЕРЕМОЖЦІ** міжнародних виставок.

Познайомтеся з автомобілем „**МОСКВИЧ**" — найновіший модель. Він не заведе Вас на будь-якій дорозі.

Огляньте **МОТОЦИКЛИ** поліпшеної якости „**ІЖ-ПЛЯНЕТА**", **ТЕЛЕВІЗІЇ** найновіщих конструкцій, **ФОТОАПАРАТИ** з удосконаленими об'єктивами, зробленими із спеціяльного скла, економічні **ХОЛОДИЛЬНИКИ**, елегантні **ФУТРЯНІ ПЛАЩІ і ШАПКИ** із славних російських футер, **ТКАНИНИ** різнородних взорів і барв, знамениті російські **ДЕЛІКАТЕСИ**, зернясту ікру, крабові консерви „**ЧАТКА**" й „**АКО**" та інші харчові продукти.

Жадайте наших нових каталогів, де поданий широкий вибір промислових та харчових товарів.

**ЦЕРТИФІКАТ НА ДАРУНКИ** — найкращий спосіб і посвідку про одержання дарунків.

*ПОДАРОҐІФТС ІНК. ґарантує скору, точну доставу* **ОБНИЖЕНИХ ЦІНАХ — В НЕОБМЕЖЕНІЙ КІЛЬКОСТІ — БЕЗ МИТА — БЕЗ ІНШИХ ОПЛАТ.**
товари доставляться Вашим рідним по **СПЕЦІЯЛЬНО**
**ВСЕ ЦЕ ВИ МОЖЕТЕ КУПИТИ У НАС!** Куплені замовити дарунок Вашим рідним в СССР!

- **ВІН ЗНАЧНО СПРОСТИТЬ** оформлення замовлення.
- Виконає кожне бажання Ваших рідних.
- Задовольніть їх щодо вибору якости, смаку замовлених товарів.
- Допоможе узгіднити з Всесоюзним експортно-імпортним об'єднанням „**ВНЕШПОСИЛТОРГ**" замовлення на багато інших товарів, не вказаних у каталогах.
- **ЗДИВУЄ ВАС СВОЄЮ КУПІВЕЛЬНОЮ** здібністю.

По виїмково сприятливих цінах „**ПУТІВКИ**" для Ваших близьких в СССР на **ПРЕКРАСНІ КУРОРТИ СОВЄТСЬКОГО СОЮЗУ**.

Їх діорами знаходяться у Виставковій залі **ПОДАРОҐІФТС, ІНК.**

Пишіть, телефонуйте, жадайте інформацій від **ПОДАРОҐІФТС, ІНК.**, єдиної фірми в ЗДА із спеціяльною угодою В/О „**ВНЕШПОСИЛТОРГ**" виконувати замовлені подарунки Вашим рідним в СССР.

**PODAROGIFTS, INC.**
220 Park Avenue South, pir 18th Street
New York, N.Y. 10003 Phone — 212 228-9547

---

## Праця
● HELP WANTED MALE ●

ДО ПРАЦІ НА
**СОЮЗІВКУ**
Потрібні:
- **ПЕКАР**
- **ГОСПОДАР**

(ГЕНДІМЕН)

Зголошуватись прошу прямо на Союзівку.

UKRAINIAN NATIONAL ASS'N ESTATE
KERHONKSON, N.Y. 12446
914 626-5641

---

Bronx, N.Y.
**МАШИНІСТИ**
і машинові складачі (assemblers). Досвідчені в загальній праці при середніх і тяжких машинах. Монтування автоматичних машин. Стала праця і висока платня.
Тел.: 212 MO 5-4600

---

**WASTE MOLDER & CASTER**
Experienced in making Rubber Molds. Etc. Excellent potential. Call all week to
SCULPTURE SERVICE INC.
9 East 19th St. N.Y.C.
254-8585

---

**SET UP MAN**
Experienced on Brown Sharp automatic Screw Machines. Добра платня, додаткові користі, досконалі умовини праці. Компанія у Брукліні.
ST 9-4482

---

**AUTO MECHANICS**
Top caliber only. Chrysler experience preferred. Must be able to work alone.
Apply Service Manager.
10-20 Orient Way
Rutherford, N.J.
Call 438-1200

---

**AUTO LUBRICATION MEN**
Chrysler product experience necessary. Light mechanical work. Good incentives.
Call 201 438-1200

---

**WAREHOUSE MEN**
Some mechanical ability. Must have driver's license, over 21, Liberal fringe benefits. Salary open.
SAVEWAY STATION
701 E. Edgar Road, Linden, N.J.

---

**OFFSET PRESSMEN**
ONE COLOR HARRIS 38 x 52
Щонайменше 2-5 р. досвіду. Добра платня. Щедрі бенефіти. Лише мужчини з повижчими кваліфікаціями можуть зголошуватися. Brooklyn Manufacturer. Близько IND сабвею. Телефонувати цілий тиждень.
192 FRONT STREET
Питати за Mrs. Daley

---

**МАШИНІСТИ**
2 і 3 клясні
Постійна праця. Всі бенефіти. Договорюватися вечорами і вікендами.
STEWART STAMPING CO.
630 Central Park Avenue
Yonkers, N.Y. 914 YO 5-0816

---

**MAINTENANCE MECHANICS**
**І ПОМІЧНИКИ**
З досвідом в харчовій індустрії. Добра платня. Стала праця з гарними відносинами. Голоситися:
R. K. BAKING CO.
130 Prince Street N.Y.C.
WO 6-4200

---

*Щадіть в Українській Щадниці*

**The Parma Savings Co**

**КЛІВЛЕНД, Огайо**
ОСНОВАНА 1915 Р.

Щадіть по модерному -- Щадіть через пошту.

● Оплачуємо кошта пересилки ●

Кожне щадниче конто обезпечене до $10,000.00 Федеральною Агенцією й гарантоване $1,500,000.00 власного резервового фонду.

**$27,000,000.00 майна**

Централя:
5839 Ridge Road, CLEVELAND (Parma), Ohio. 44129. Тел.: 884-8700

Українська філія:
2190 Professor Street
CLEVELAND, Ohio. 44113
Тел.: 771-3627

Роялтонська філія:
6465 Royalton Road
NORTH ROYALTON, Ohio. 44133
Тел.: 237-5636

---

## ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

**СУБОТА, 7-го ТРАВНЯ 1966 р.**

**МЕНВИЛ, Н. Дж.** Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка — 349 Відд. о год. 7-ій веч. в домі Михайла Габера при вул. Вашинґтона в Менвил, Н. Дж. Проситься всіх членів обов'язково прибути. — Управа.

**БРУКЛИН, Н. Й.** Місячні збори Т-ва Б. Хмельницького — 158 Відд. о год. 8-ій веч. в залі УНДому при 216-218 Grand St. Проситься вирівняти вкладки до 25 ц. місяця. — Ю. Сокол, предс., П. Дубовецький, секр.

**НЕДІЛЯ, 8-го ТРАВНЯ 1966 р.**

**ДІТРОЙТ, Міш.** Місячні збори Т-ва Запор. Січ — 75 Відд. о год. 1-ій по пол. в залі УН. Дому при вул. Мартін. Проситься членів прибути на збори та вирівняти членські вкладки. — С. Леськів, рек. секр.

## Праця
● HELP WANTED MALE ●

**MEAT BONER**
Experienced only. Top wages. No seasonal layoffs. Overtime.
COPACO
335 Cottage Grove Rd.
Bloomfield, Conn. 1-242-5521

---

**MOLDMAKER or MACHINIST**
1-шо і 2-го клясні
Східня частина Ню Йорку. Вакації. Мусить говорити по-анг. Телеф. цілий тиждень.
346-6999

---

**LABORERS**
For outside plant work. Day work only. Exceptional fringe benefits. Excellent oppty for advancemen.
Pipe Protection Service
Porete Ave. off Belleville
North Arlington, N.J.
201 998-0370

## Праця
HELP WANTED FEMALE

**КУХАРКА-ГОСПОДИНЯ**
у домі 1 дорослої особи в Ню Йорку (на літо). Власна кімн., спання на місці, друга поміч. Мусить говорити по-англ. Рекомендації. Платня за згодою.
Тел.: TR 6-4024
10 р. - 12 дня або по 6 по пол.

---

**CLEANING WOMAN**
Досвідчена. Мусить говорити по-англійськи. 1 день на тиждень. $1.75 на год.
Тел.: TR 6-4024
10 р. - 12 дня або по 6 по пол.

---

**ATTENDANT HOUSEWORKER**
Home for Handicapped
Live in Peekskill
914 LA 8-6036

---

**OPERATORS**
Experienced workers on easy Dresses. Piece workers. Good pay. Steady. Nice working conditions.
LAWRENCE SPORTSWEAR
850 St. Ann's Avenue
Bronx, N.Y. Street Level.
635-0228

---

**DRESSMAKER**
Corsetiere. Refined Lady with fitting, experience, alterations. Salary. $75-$90. Also we need a good CORSETIERE that has experience for Nun's Apparel Manufacturer. City Hall Area. All Subways.
Call Mr. Murphy
CO 7-8200, after 2 P.M.

---

**GIRLS WANTED**
- BAR MAIDS
- WAITRESSES

No experience necessary. Must speak English. Call:
(New York City) 243-9257
After 5 P.M.

---

**Досвідчені оперейторки**
при уніформах. Секційна праця. Постійна праця. Приємні умовини праці. 2 тижні плат. вакацій. Багато щедрих бенефітів.
S.L. HOFFMAN UNIFORMS CO.
55 Washington Street
BROOKLYN, N.Y.
Call MA 4-0600

---

**X-Ray Technician**
Experienced. Good Salary. Near New York City
Reverse charge.
Area Code 201 UNion 7-6622

---

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ

## Real Estate

**Woodhaven.** Нові 2 род. мур. на пів злучені, 6 і 6 кімнат, повний підвал, 1 ґараж. Ціна $36,000.

**UPSTATE.** Ресорт, 185 акрів, чудова земля, власне озеро, модерні бонґала, помірковано ціна, аґент.
Питати за п. МОРОЗОМ
(212) 441-8150

---

**MIAMI, Fla.**
**UKRAINIAN REAL ESTATE BROKER**
Совісно і щиро обслуговую у купні домів і апартаментів у Маямі в різних цінах і величинах — малі доми і доходові апартаменти. Прошу звертатися на адресу або телефонувати:
SONYA KAROL BROWN
REALTOR

---

НА СКОРУ ПРОДАЖ
**ПАРЦЕЛІ (LOTS)**
Разом 200 x 393, десять мінут на захід від Ill. State Beach, це найкраще літнисько (in M. West), низька ціна, власник.
549 Arlington Pl., Chicago, Ill.
Tel.: 525-6119 H. Seniw

---

**Jersey City, N.J.**
Open for inspection 2-5 P.M. Saturday, May 7, & Sunday, May 8.
**1 FAMILY HOUSE**
8 very large rms. Modern kitchen, 1½ baths, laundry room, lovely rose garden. Owner.
27 Lexington Avenue.

---

До винайму або на продаж в горах Кетскіл (125 миль від Ню Йорку)
**ДІМ на 2 РОДИНИ**
3 кухні, оливне огрівання, 1 акр, 2 бльоки від склепів. Чисте, здорове повітря, спокій прохолода.
Тел.: 665-2112 (в Ню Йорку) або писати Ewhen KON
421 East 154th Street, Apt. 3
New York City, N. Y.

---

**ПОШУКУЮ ПАРТНЕРА**
для КУПІВЛІ БУДИНКІВ.
Добрі умови. мало готівки.
Тел.: 493-2281, Бруклин

---

ДОБРЕ ЧИТАТИ ДЛЯ ДІТЕЙ І МОЛОДІ
**СОЙКА-ШТУКАРКА**
РОМАНА ЗАВАДОВИЧА
Ціна — 1 долар
Замовляти:
SVOBODA
81-83 Grand Street

---

REAL ESTATE DISPLAY

ПРОДАЄТЕ чи КУПУЄТЕ?
**ДОМИ • БІЗНЕСИ • ПЛОЩІ • ФАРМИ**
**TRIDENT REALTY CO.**
98 Second Ave. – NEW YORK, N.Y. – Tel.: 477-6400
Дістаємо морґеджі і беремо доми під заряд.

---

## COSMOS PARCEL EXPRESS CORP.

(Licensed by VNESHPOSILTORG)

**НАЙБІЛЬШ ВІДПОВІДАЛЬНА І ВІДОМА ФІРМА В АМЕРИЦІ З ДОВГОЛІТНІМ ДОСВІДОМ ДЛЯ ВИСИЛКИ**

**ПАЧОК-ДАРУНКІВ в СССР**

Відборець нічого не платить. Тисячі задоволених клієнтів. Гарантована скора і солідна достава. Всі посилки забезпечені. Всі наші відділи мають на складі великий вибір високоякісних товарів по дуже поміркованих цінах.

За інформаціями і безплатними каталогами звертайтесь до всіх наших відділів.

**COSMOS PARCELS EXPRESS, CORP.:**

| | |
|---|---|
| NEW YORK 3, N.Y. — 39 Second Avenue | AL 4-5456 |
| NEW YORK, N.Y. 10011 — 108 West 14th St. | CH 3-3005 |
| BROOKLYN 11, N.Y. — 370 Union Avenue | EV 4-4952 |
| BROOKLYN 7, N.Y. — 600 Sutter Avenue | DI 5-8808 |
| ATHOL, Mass. — 61 Mt. Pleasant Street | CH 9-6245 |
| BOSTON 18, Mass. — 271 Shawmut Avenue | LI 2-1767 |
| SOUTH BOSTON 27, Mass. — 327 W. Broadway | AN 8-0068 |
| BUFFALO 6, N.Y. — 332 Fillmore Avenue | TL 6-2674 |
| CHICAGO 22, Ill. — 2222 W. Chicago Avenue | BR 8-6966 |
| CHICAGO 8, Ill. — 3212 S. Halsted Street | WA 5-2737 |
| CLEVELAND 13, Ohio — 904 Literary Road | TO 1-1068 |
| DETROIT, Mich. — 7300 Michigan Avenue | VI 1-5855 |
| GRAND RAPIDS, Mich. — 636-38 Bridge St. N.W. | Tel.: OL 8-2256 |
| HAMTRAMCK, Mich. — 11333 Jos. Campau | TO 7-1575 |
| HARTFORD 14, Conn. — 200 Franklin Ave., Tel.: | 233-8030 246-0215 |
| IRVINGTON 11, N.J. — 762 Springfield Avenue | ES 2-4685 |
| LOS ANGELES 22, Cal.—960 So. Atlantic Blvd. | AN 1-2994 |
| LAKEWOOD, N.J. — 126 — 4th Street | FO 3-8569 |
| NEWARK 3, N.J. — 428 Springfield Avenue | BI 3-1797 |
| NEW HAVEN, Conn. — 509 Congress Avenue | LO 2-1446 |
| PATERSON 1, N.J. — 99 Main Street | MU 4-4619 |
| PASSAIC, N.J. — 176 Market Street | GR 2-6387 |
| PHILADELPHIA 23, Pa. — 530 W. Girard Ave. | PO 5-5892 |
| PITTSBURGH 3, Pa. — 1307 E. Carson Street | HU 1-2750 |
| SAN FRANCISCO, Calif. — 2076 Sutter Street | FI 6-1571 |
| WATERBURY, Conn. — 905 Bank Street | PL 6-6766 |
| WORCESTER, Mass. — 174 Millbury Street | SW 8-2868 |
| YOUNGSTOWN 3, Ohio — 21 — 5th Avenue | RI 3-0440 |

---

## МОЯ МОЛОДІСТЬ
### Сторінки з автобіографії

Це книжка **ФЕДОРА ДУДКА**,

в якій автор, немов у повісті, малює свою молодість на тлі пам'яток української слави. М. Степаненко пише, що ця книжка — „це життєдайне ствердження нашої незмірної віри в українську людину". Ціна — $1.50

Замовляти:
„Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

---

НЮЙОРКСЬКА ПРОВІДНА КРАМНИЦЯ КОВБАС
та німецькі спеціяльності

## SCHALLER & WEBER

— ДІМ ЯКОСТЕЙ —
РІЗНІ М'ЯСНІ ВИРОБИ, СВІЖЕ М'ЯСИВО ДО ВАРЕННЯ І ПЕЧЕННЯ
• КОВБАСКИ • ШИНКИ •

**6 ВЕЛИКИХ КРАМНИЦЬ 9**

| | | |
|---|---|---|
| In NEW YORK: | 1654 2nd Avenue (85-86 Sts.) | TR 9-3047 |
| In RIDGEWOOD: | 56-54 Myrtle Avenue | AS 4-3210 |
| In ASTORIA: | 28-28 Steinway Street | IV 3-5540 |
| In HEMPSTEAD: | 310 Front Street | VA 1-7068 |
| In FLUSHING: | 41-06 Main Street | HI 5-2552 |
| In JACKSON HEIGHTS: | 82-10 37th Avenue | DE 5-1154 |

---

КОЛИ ХОЧЕТЕ ВИСЛАТИ
## ПОСИЛКУ-ДАРУНОК ДО СССР
покористуйтесь послугами широковідомої фірми

**PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.**
(Licensed by Vneshpocyltorg)
1530 BEDFORD AVE. • BROOKLYN 16, N.Y. • Tel.: IN 7-5522

Вислані через нашу фірму посилки доставляється на призначену адресу в найкоротшому часі. Доставка посилок гарантована. Належне мито оплачується тут у наших крамницях і той, хто отримує посилку, не платить нічого. При конторах фірми є склади з різними одяговими товарами, харчовими продуктами, скірами на обуву і т. п. по дуже низьких цінах.

**Фірма відчинена щоденно від 9 год. ранку до 6 вечора**
**По суботах і неділях від 9 ранку до 4 по пол.**

НАШІ ВІДДІЛИ:

| | |
|---|---|
| BROOKLYN, N.Y. — 1530 Bedford Avenue | IN 7-6465 |
| NEW YORK 3, N.Y. — 78 Second Avenue | OR 4-1540 |
| NEWARK, N.J. — 314 Market Street | MI 2-2452 |
| SOUTH RIVER, N.J. — 46 Whitehead Avenue | CL 7-6320 |
| UTICA, N. Y. — 963 Bleecker Street | RE 2-7476 |
| FARMINGDALE, N.J. — Freewood Acres | 363-0494 |
| PHILADELPHIA 23, Pa. — 631 West Girard Avenue | PO 9-4507 |
| ALLENTOWN, Pa. — 126 Tilghman Street | HE 5-1654 |
| ROCHESTER 5, N. Y. — 558 Hudson Avenue | 232-2942 |
| LOS ANGELES 4, Cal. — 107 So. Vermont Avenue | DU 5-6550 |
| CHICAGO 22, Ill. — 1241 No. Ashland Avenue | HU 6-2818 |
| BALTIMORE 31, Md. — 1900 Fleet Street | DI 2-4240 |
| DETROIT 12, Mich. — 11601 Jos. Campau Avenue | TO 8-0298 |
| HARTFORD 6, Conn. — 643-47 Albany Avenue | CH 7-5164 |
| JERSEY CITY, N. J. — 303 Grove Street | HE 5-6368 |
| SYRACUSE, N. Y. — 1200 South Avenue | GR 5-9746 |
| CLEVELAND 13, Ohio — 1028 Kenilworth Avenue | PR 1-0696 |
| HAMTRAMCK, Mich. — 11339 Jos. Campau Avenue | TO 9-3980 |
| BUFFALO 12, N.Y. — 701 Fillmore Avenue | TX 6-0700 |
| SO. BOSTON, Mass. — 396 West Broadway | AN 8-1120 |
| TRENTON 10, N. J. — 1152 Deutz Avenue | EX 2-0306 |

---

ARKA Company
DEPARTMENT STORE
48 E. 7th St.
Tel.: GR 3-3550, New York City
„КОБЗАР" за ред. В. Сімовича (464 стор., люкс. видання) Ціна $7.50.

## Різне

Українське Висилкове Бюро
**ROMAN PARCEL SERVICE**
141 2nd Ave., New York City
Tel.: GR 5-7430 — висилає — НАДАЛІ ПАЧКИ З ОДЯГОМ і дуже добрі ХАРЧЕВІ. Рівнож авта, холодільники, телевізори, машини до прання і шиття і т. д. Урядові години: від 8:30-7 веч. Субота до 6 веч. Неділі: 10-та р. до 3-тя по пол.

---

SERVICE

**ЯКЩО ВИ ХОЧЕТЕ**, щоб Ваше авто справді їхало, зайдіть до MARIO'S AUTO INSPECTION SERVICE
Mario De Santis Prop.
Направа авт. Фахові механіки.
Shell Bay Road Mayville, N.J. (Opp. Exit of State Inspection Station) Cape May Court House
Phone 609 465-5607

---

• FARMS, HOMES •

**ЗАГАЛЬНИЙ ДАРОВИЙ КАТАЛОГ**
ФАРМИ, ДОМИ, ГОТЕЛІ
(914) 482-5457
ABRAMCZYK AGENCY
Jeffersonville, N.Y.

## До винайму

**АПАРТАМЕНТ ДО ВИНАЙМУ**
4 КІМН. АПАРТАМЕНТ.
So. 17th St. в Нюарку, Н. Дж.
Ясне і чисте.
Голоситись: ES 5-7602, веч.

---

*Купуйте в підприємствах що оголошуються в „Свободі"*

## Funeral Directors

**Theodore WOLINNIN, Inc.**
Директор
Похоронного Заведення
123 East 7th Street
NEW YORK, N. Y. (9)
Tel.: GR 5-1437
СОЛІДНА ОБСЛУГА

---

**ВІЛЯМ КОВАЛЬЧИК**
ПОГРЕБНИК
Community Funeral Home
Air Conditioned
Занимається похоронами. Ціни приступні для всіх. Обслуга чесна і найкраща. У випадку смутку в родині кличте, як в день так і вночі:
Community Funeral Home
Yonkers, N. Y. YO 9-7272

---

**LYTWYN & LYTWYN**
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга ЩИРА і ЧЕСНА.
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey.
801 Springfield Avenue
NEWARK, N. J.
IRVINGTON, N. J.
ESsex 5-5555

---

**ІВАН КОВАЛЬЧИК**
FUNERAL HOME
Completely
AIR CONDITIONED
Займається Похоронами в стейті NEW JERSEY
Ціни приступні для всіх. Обслуга чесна й найкраща. У випадку смутку в родині, кличте, як в день, так і в ночі:
**JOHN KOWALCHYK**
129 Grand Street
(cor. Warren Street)
JERSEY CITY 2, N. J.
Tel.: HEnderson 4-5131

---

**ПЕТРО ЯРЕМА**
УКР. ПОГРЕБНИК
Займається Похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
Контрольована температура. Модерна каплиця до ужитку ДАРОМ.
**PETER JAREMA**
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
ORegon 4-2568